

Przedmowa do wydania dziesiątego

Tempora mutantur... Czasy zmieniają się w zawrotnym tempie. Przed nauką stają wciąż nowe wymagania, do których trzeba dostosowywać programy nauczania mając na uwadze potrzeby młodzieży rozpoczynającej studia wyższe i postulaty lektorów. W związku z tym podręcznik języka łacińskiego, już po raz drugi od chwili ukazania się wydania pierwszego w 1958 r., musiał ulec zmianom zasadniczym.

Zmieniony tytuł podręcznika, z którego usunięto wykaz wydziałów uniwersyteckich, wskazuje na szerszy krąg osób zainteresowanych przedmiotem. Zmianę tytułu tłumaczy się tym, że w każdym niemal roku powstają nowe wydziały, natomiast już istniejące łączą się z innymi albo dzielą się na dwa oddzielne. Biorąc pod uwagę ten fakt oraz zjawisko ograniczenia lektoratu języka łacińskiego do jednego roku na jednych wydziałach, albo usunięcie z innych np. z Wydziału Prawa, program nauczania musi również ulegać zmianom.

Zmiany w podręczniku zostały wprowadzone zgodnie z postulatami lektorów języka łacińskiego, których podstawą są zmienione programy nauczania.

W obecnym wydaniu podręcznika rozszerzono znacznie wiadomości z gramatyki języka polskiego ze względu na młodzież pierwszego roku studiów i lektorów, którym brak czasu nie pozwalała na szczegółowe omawianie wszystkich zasad gramatycznych. Wprowadzone zmiany w terminologii gramatyki języka polskiego zostały dostosowane do najnowszych wymagań. W związku z tym Autorki pragną wyrazić serdeczne podziękowanie Pani doc. dr hab. Danucie Buttlerowej za udzielenie cennych wskazówek.

Część I podręcznika, obok materiału gramatycznego, zawiera więcej krótkich tekstów, które umożliwiają lektorom urozmaicenie wykładu. Opowiadania dłuższe w tej części podręcznika mogą być wykorzystane do prac domowych, kolokwii, egzaminów itp. Usunięto natomiast sentencje, których objaśnianie (ze względu na ich treść a nie budowę) wymagało zbyt wiele czasu (np. *Amicus Plato, sed magis amica veritas.*) Podobnie, aby ułatwić pracę lektorom i studentom, z wielu zdań ilustrujących jakies zjawisko gramatyczne usunięto imiona własne, zwłaszcza greckie, zastępując je rzeczownikami pospolitymi, np. zamiast *Artaxerxes* wprowadzono *dux*. Brak formy w odmianie, np. przy rzeczowniku *vis*, w poprzednich wydaniach zaznaczono kreską (–); dla uniknięcia niejasności ze względu na słuchaczy należało wyraźnie napisać, np. genetivu „nie ma” albo „brak”.

Wprowadzono również więcej tablic zawierających zestawienia materiału gramatycznego (fleksja i składnia), co powinno ułatwić słuchaczom powtórzenie i przyswojenie materiału.

Część II obejmuje teksty, hasła, powiedzenia i zwroty, które w myśl zasady *Repetitio est mater studiorum* mają służyć do utrwalenia materiału.

Zasadniczą zmianą jest dobór i układ tekstów w części III-iej podręcznika. Kiedy przygotowywano pierwsze wydanie, na życzenie Kierowników wielu katedr, wprowadzono układ rozwojowo-historyczny, zaczynając od Praw XII Tablic i wyjątków z literatury archaicznej. W ten sposób studenci otrzymali skrócony zarys literatury łacińskiej. Obecnie lektorzy nie mają czasu na omawianie różnic językowych różnych okresów, wobec tego zestaw tekstów, które są ilustracją rozwoju języka i literatury łacińskiej mija się z celem. Wprowadzono więc tematyczny układ tekstów i dzięki temu lektor będzie mógł swobodnie wybrać tematykę dostosowaną do potrzeb wydziału. Zupełnie nowy rozdział „Umiejętności” obejmuje człowieka i jego środowisko, warunki klimatyczne, naukę i wychowanie, rolnictwo, sztukę i medycynę.

Ze względu na tak zróżnicowaną tematykę pojawiły się nowe nazwiska autorów, ponieważ jednak wyjątki z dzieł tego samego autora znajdują się niekiedy w innych rozdziałach podręcznika, noty biograficzne zestawiono oddzielnie (zob. cz. III s. 263).

W części IV-iej podręcznika umieszczono słownik łacińsko-polski, słownik imion własnych oraz skorowidz terminów gramatycznych, które mają ułatwić lektorom i studentom posługiwanie się podręcznikiem.

Czy życzenie Auterek, żeby podręcznik w nowej formie odpowiadał jak najbardziej postawionym mu wymaganiom, spełni się – pokaże praktyka.